

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.647/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 24 december 2002 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "houdende gelijkstelling van voorzieningen en professionele zorgverleners, gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, met de in het kader van de zorgverzekering van rechtswege erkende voorzieningen en professionele zorgverleners", heeft op 18 februari 2003 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Artikel 6, § 1, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, laatst gewijzigd bij het decreet van 20 december 2002, bepaalt de voorwaarden waaraan de gebruikers moeten voldoen opdat een zorgkas de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening ten laste neemt. De tenlasteneming is aldus o.m. mogelijk als de gebruikers een beroep doen op een door de Vlaamse regering erkende of een daarmee gelijkgestelde professionele zorgverlener of voorziening, of als ze verblijven in een door de Vlaamse regering erkende of een daarmee gelijkgestelde voorziening.

Aan de regering wordt opgedragen om de nadere regels te bepalen, o.m. met betrekking tot de erkenning en de "gelijkstelling met een erkenning" van professionele zorgverleners en voorzieningen.

2. De erkenning van professionele zorgverleners en voorzieningen is geregeld bij het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 houdende de erkenning, de registratie en de machtiging en houdende de aansluiting, de aanvraag en de tenlasteneming in het kader van de zorgverzekering. Volgens dat besluit worden bepaalde zorgverleners en voorzieningen, erkend met toepassing van andere decreten, van rechtswege erkend voor de toepassing van het decreet van 30 maart 1999.

Gelet op de grenzen van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, gaat het telkens om zorgverleners of voorzieningen die gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of om voorzieningen die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die wegens hun organisatie geacht moeten worden uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap te behoren.

3. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse regering strekt ertoe om de nadere regels te bepalen voor de gelijkstelling van een professionele zorgverlener of een voorziening met een van rechtswege (door de Vlaamse Gemeenschap) erkende professionele zorgverlener of voorziening.

Voor zulke gelijkstelling komen professionele zorgverleners en voorzieningen in aanmerking, die erkend zijn door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Zij verkrijgen de gelijkstelling als zij, na een beslissing van de Vlaamse minister bevoegd voor bijstand aan personen, een overeenkomst houdende gelijkstelling sluiten met het Vlaams Zorgfonds (hierna: het Fonds) (artikel 2).

Het ontwerp bepaalt de procedure voor het onderzoek van een aanvraag tot het sluiten van een overeenkomst houdende gelijkstelling (artikel 3). Het bepaalt tevens de duur van de overeenkomst (artikel 4, § 1).

Voorts bepaalt het ontwerp de wijzen waarop de overeenkomst voortijdig beëindigd kan worden (artikelen 5 en 6), en voorziet het in een mogelijkheid van bezwaar tegen het voornemen van het Fonds om geen overeenkomst te sluiten (artikel 7). Ten slotte bepaalt het dat in geval van weigering of verbreking van een overeenkomst door het Fonds, de betrokken zorgverlener of voorziening een nieuwe aanvraag pas kan indienen als wordt aangetoond dat de redenen voor de weigering of de verbreking niet langer bestaan (artikel 8).

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

4. In zijn advies van 5 november 2002 over een eerdere versie van het thans opnieuw voorgelegde ontwerp, heeft de Raad van State i.v.m. de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap reeds het volgende opgemerkt:

"Op grond van artikel 128, § 2, van de Grondwet is de Vlaamse Gemeenschap inzake persoonsgebonden aangelegenheden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (...) slechts bevoegd 'ten aanzien van de instellingen ... die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de (Vlaamse gemeenschap)'.

Hieruit volgt dat de Vlaamse Gemeenschap niet regelend kan optreden ten aanzien van de bi-communautaire instellingen. Die instellingen vallen, wat de regelgeving inzake persoonsgebonden aangelegenheden betreft, uitsluitend onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Er kan weliswaar aangenomen worden dat de Vlaamse Gemeenschap de tegemoetkoming van de zorgkassen in de kosten van niet-medische hulp- en dienstverlening afhankelijk kan stellen van de voorwaarde dat die hulp- of dienstverlening wordt genoten bij een voorziening of een zorgverlener die aan

.../...

bepaalde vereisten beantwoordt. De Vlaamse Gemeenschap kan dergelijke vereisten echter niet rechtstreeks opleggen aan bi-communautaire instellingen. Ze kan wel bepalen dat het Vlaams Zorgfonds overeenkomsten kan sluiten met zulke instellingen, mits die overeenkomsten aan bepaalde voorwaarden beantwoorden. De bij overeenkomst bedongen vereisten moeten voorts, wat de bi-communautaire instellingen betreft, op een zodanige wijze geformuleerd worden dat ze in geen enkel geval geacht kunnen worden een beperking aan te brengen in de rechten die deze instellingen ontleen aan de op hen toepasselijke regelgeving van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Vanuit dat oogpunt bekeken, lijkt de techniek van de overeenkomst een techniek te zijn die ertoe bijdraagt het vrijwillig karakter van de aanvaarding van de door de Vlaamse Gemeenschap gestelde eisen te vrijwaren ⁽¹⁾.

Ten slotte mogen die voorwaarden zelf geen inbreuk maken op de bevoegdheden van andere overheden, en mogen ze ook de uitoefening van de eigen bevoegdheden door die andere overheden niet onmogelijk of overdreven moeilijk maken. In dit verband zou inzonderheid de voorwaarde i.v.m. het gebruik der talen voor een moeilijkheid kunnen zorgen. Niet enkel dient de Vlaamse Gemeenschap rekening te houden met de taalregeling die door de federale overheid voor de bi-communautaire instellingen is vastgesteld, maar bovendien zou zij die taalregeling ook niet anders mogen interpreteren dan de overheid die daarvoor bevoegd is ^{(2) (3)}.

5. De Raad van State dient thans na te gaan of de concrete voorwaarden, zoals die worden opgelegd bij het ontworpen besluit, geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van de federale overheid of van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

5.1. In het voornoemde advies van 5 november 2002 is de aandacht reeds gevestigd op de voorwaarde inzake het gebruik der talen. Artikel 3, § 1, van het ontwerp bepaalt inderdaad dat het model van overeenkomst houdende gelijkstelling tussen de professionele zorgverlener of de voorziening en het Fonds, dat door de Vlaamse minister wordt vastgesteld, "minstens de voorwaarden voor taalgebruik" bevat.

⁽¹⁾ De stellers van het ontwerp dienen ermee rekening te houden dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevoegd is om de voorwaarden te bepalen waaronder de onder haar bevoegdheid vallende instellingen een overeenkomst kunnen sluiten. Daarover zouden uiteraard ook afspraken gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld in een samenwerkingsakkoord.

⁽²⁾ Waarbij te dezen in het midden kan worden gelaten of dat de overheid is die de regels heeft uitgevaardigd (federale overheid), dan wel de overheid die toezicht moet houden op de naleving ervan (Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), dan wel de twee voornoemde overheden.

⁽³⁾ Advies 34.340/3 van 5 november 2002.

Bij de concrete uitwerking van die voorwaarden zal de minister rekening moeten houden met de federale taalwetgeving.

Artikel 1, § 1, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, somt de diensten op waarop die taalwetten van toepassing zijn. Daaronder vallen o.m. de diensten van de Staat, de provincies en de gemeenten (1°), alsmede de natuurlijke personen en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen (2°). Ten aanzien van zorgverleners en voorzieningen die aan die omschrijvingen beantwoorden, zal de minister het bi-communautair of tweetalig karakter ervan niet in het gedrang mogen brengen.

Individuele zorgverleners en voorzieningen die niet aan die omschrijvingen beantwoorden, zijn niet onderworpen aan de wetten op het gebruik der talen. Ongeacht de taal die zij kiezen, vallen individuele zorgverleners onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie⁽⁴⁾; voorzieningen vallen eveneens onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, tenzij ze, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse of de Franse Gemeenschap. De voorwaarden inzake het gebruik der talen, opgenomen in de overeenkomst houdende gelijkstelling, zullen het tweetalig karakter moeten eerbiedigen van de instellingen die zich, op grond van een eigen keuze, onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie plaatsen. De voorwaarden zo redigeren dat in feite enkel Nederlandstalige instellingen in aanmerking zouden komen, zou immers in strijd zijn met de logica van het ontworpen systeem: de "gelijkstelling" met een erkenning, als bedoeld in het ontwerp, is enkel bedoeld voor de instellingen die erkend zijn door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (zie artikel 2, § 2, van het ontwerp); eentalige, Vlaamse instellingen behoren zonder meer te voldoen aan de vereisten die de Vlaamse overheid stelt voor het verkrijgen van een (Vlaamse) erkenning.

5.2. Artikel 3, § 2, tweede volzin, van het ontwerp bepaalt dat de voorzieningen en de professionele zorgverleners op eenvoudig verzoek van het Fonds de nodige stukken moeten voorleggen.

⁽⁴⁾ Behalve in zoverre zij beschouwd zouden moeten worden als "instellingen", in de zin van artikel 128, § 2, van de Grondwet.

Deze verplichting kan niet rechtstreeks aan de voorzieningen en de zorgverleners worden opgelegd. Het ontwerp kan enkel bepalen dat, wanneer de stukken niet worden bezorgd, er geen overeenkomst houdende gelijkstelling kan worden gesloten. Om bevoegdheidsproblemen te vermijden, zou de tekst beter in die zin aangepast worden.

5.3. Artikel 4, § 2, tweede volzin, van het ontwerp verplicht de voorzieningen en de professionele zorgverleners om hun medewerking te verlenen aan de uitoefening van toezicht door het Fonds. Dit toezicht heeft betrekking op de naleving van de overeenkomst.

Alweer kan het ontwerp een dergelijke verplichting niet rechtstreeks opleggen aan de voorzieningen en de zorgverleners. Artikel 4, § 2, zou zo geredigeerd moeten worden dat in de overeenkomst tussen het Fonds en een voorziening of een zorgverlener een beding moet voorkomen dat een toezicht door het Fonds mogelijk maakt.

5.4. Artikel 5, tweede lid, van het ontwerp legt aan de voorzieningen en de professionele zorgverleners de verplichting op om de schorsing of de intrekking van hun erkenning door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, aan het Fonds mee te delen.

Ook hier dient deze bepaling anders geredigeerd te worden (zie opmerking 5.3).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

6. Voor het overige zijn bij het ontwerp geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER